

ANNIE ROBERTSONOVÁ

Za všetko môže

NORA

Za všetko môže Nora

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.sk

x·y·z

NAKLADATELSTVÍ

Annie Robertsonová

Za všetko môže Nora – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

ANNIE ROBERTSONOVÁ

Za všetko môže

NORA

ANNIE ROBERTSONOVÁ

Za všetko môže Nora

I ♥ NORA

Copyright © Annie Robertson, 2016
Translation © Adriana Oravcová, 2017
© Albatros Media Slovakia s. r. o., 2017

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-0180-8
ISBN e-knihy 978-80-566-0245-4 (1. zverejnenie, 2017)

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

1.

„Besedu s čitateľmi zrušili,“ zakričím, zavesím si kabát v predsieni a položíím kľúče hneď vedľa Willových. „Nejako to súvisí s Astridinými mačkami, pokazenou práčkou jej mamy a poruchou na severnej linke metra.“

Will mi neodpovedá.

„Dúfam, že mačka nevliezla do práčky,“ poviem a nastražím uši, kde by tak mohol byť. Možností nie je veľa: kuchyňa s obývačkou, spálňa alebo kúpeľňa, všetky dvere vedú do predsieni veľkosti truhly v našom prenajatom byte v londýnskej štvrti Brixton. Will s obľubou hovorí, že bývame v Claphame, ale to nie je pravda. Je to Brixton, iba niekoľko minút chôdze od McDonald's, kde zastrelili chlapíka len preto, že sa predbiehal v rade. Zo spálne počujem šuchot a akési mrmlanie. „Will?“

Keď otvorím dvere, zbadám Willa, ako si expresne zapína džínsy vedľa našej malej postele, a ženu s väčšími prsami než moje, ako si navlieka tangá.

„Nina!“

Dívam sa na nich celá omráčená. Will prebehne očami môj haloweensky kostým, Sally Albrightová vo fáze Annie Hallovej. Okraj klobúka mi je zrazu pritesný a zdá sa mi, že ma škrtí golier na blúzke. Snažím sa na ňu nepozerať.

Prejdem do kúpeľne a zamknem dvere, sklopím rozheganú plastovú dosku na záchode, sadnem si na ňu a počúvam, ako zhládávajú jej veci. Postrapatím si zvlnené blond vlasy a poškriabem sa na hlave v snahe nepočuť ich šepot, ale aj tak začujem Willa, ako jej hovorí: „Zavolám ti.“ Ona odpovie: „Je mi to ľúto“ a už je preč.

Sedím a načúvam, ako Will počúva za mojimi dverami. Byt pôsobí tak prázdno ako v deň, keď sme dostali kľúče, keď sme stáli na úplnom začiatku, bez nábytku a bez spomienok – ešte predtým, ako sme

zistili, že pod nami prevádzkujú bordel. V kuchyni Will zapína varnú kanvicu. Dívam sa na uteráky, ktoré nechal padnuté na čierno-bielom kockovanom linoleu, na fľaštičky rozhádzané po kúpeľni a je mi zle. Do očí mi vhrknu slzy, spakruky si ich zotriem z tváre.

Hľadím do zrkadla na skrinke nad umývadlom, vidím svoj účes v štýle osemdesiatych rokov, teraz už rozstrapatený, a mejkap Sally Albrightovej mi steká po lícach. Pošúcham si tvár a hovorím si, toto musí byť nejaký omyl. Dýchaj zhlboka. Toto sa nemôže diať. Všetko bude v poriadku.

Pri okne na mojej strane postele a vedľa vešiaka na šaty, kde stála ona, si vyzlečiem kostým a oblečiem si pyžamu a kardigán – ten, čo mi Will kúpil predminulé Vianoce a ktorý nosím vždy, keď som unavená alebo sa chcem cítiť pohodlne. Snažím sa nepozrieť na posteľ s pokrčenou plachtou a krásnou háčkovanou prikrývkou od starej mamy visiacou z okraja ako odhodенý obal z cukríka. Štve ma, že Will sa ani nepokúsil upratať ten neporiadok.

V kuchyni mi podáva šálku čaju – zalial ho do našich šálok označených On a Ona. Pozriem na šálku a potom naňho tvrdým pohľadom signalizujúcim: To nemyslíš vážne! A tak ju položí späť na dubovú pracovnú dosku.

„Poznáme sa z roboty, pracuje v sekcii pre Stredný východ,“ povie a preruší tým ticho, akoby jeho vysvetlenie mohlo anulovať moje pocity. Nemôže.

„Ako dlho?“ spýtam sa, preložím si ruky cez prsia a opriem sa dozadu o pohovku, ktorá stojí na mieste, kde sa stretáva laminátová podlaha kuchyne s ošúchaným sivým kobercom obývačky. Tu bola pôvodne spáľňa tohto malého viktoriánskeho terasového domu.

„Ako dlho pracuje v sekcii pre Stredný východ?“ spýta sa Will, opretý o biele skrinky kuchynskej linky, a hlasno si usrkne čaju.

Vyvrátim oči dohora. Will vždy rád trúsil duchaplné poznámky, bola to jedna z vecí, ktoré sa mi na ňom páčili, keď sme sa ešte len priatelili. Teraz, po päťročnom vzťahu, ma to privádza do zúrivosti, podobne ako jeho sŕkanie čaju.

„Ako dlho s ňou spávaš?“ spýtam sa tónom, ktorý naznačuje, že teraz nie je vhodný čas na žartíky.

„Neviem,“ povie a presunie sa k oknu vo výklenku a k ohavnému chrómovanému kreslu, ktoré tu nechali predchádzajúci nájomníci.

„Nevieš?“

„Nie viac ako pol roka,“ odvetí a prejde si rukami po drsných svetlých vlasoch, ktoré mu rastú dohora ako žerucha v miske na vajíčko.

Pol roka! Klesnem na pohovku, ranená do hĺbky duše.

„Prečo?“ spýtam sa a objímam vankúš s plstenou aplikáciou dvoch milujúcich sa papagájov, spomienka na predĺžený víkend, ktorý sme strávili v L'Isle-sur-la Sorgue, kde sme cez deň prečesávali blšáky a v noci pili červené víno a naphávali sa steakmi.

Will neodpovedá.

„Zaslúžim si odpoveď,“ odsekнем a uprene hľadím na čierny viktoriánsky kozub, nad ktorým visí Willov kolosálne veľký televízor, a snažím sa potlačiť slzy.

„Myslím si, že preto, lebo sme sa jeden druhému odcudzili.“

„A neprišlo ti na um, že by stálo za to predebatovať si to, skôr ako začneš kefovať s inou babu?“

„Nevidel som dôvod.“

„Nevidel si dôvod predebatovať fakt, že náš päťročný vzťah sa rúti do záhuby?“

„Nie,“ odvetí, vrtí sa so svojím dlhým tenkým telom na stoličke a nevie si nájsť vhodnú polohu. Teší ma, že nie je v pohode. „Zdalo sa mi to zbytočné.“

„Čo znamená?“

„Znamená to, že ty vidíš všetko v ružových farbách a myslíš si, že hneď za rohom ťa čaká happyend ako v niektorom z tých mizerných filmov Nory Ephronovej.“ Prudko sa nadýchnem pri takom rúhaní. „Happyendy neexistujú, Nina.“

„Existujú.“

„Nie také, ako si predstavuješ ty.“

„Myslíš si, že chodím s hlavou v oblakoch?“

„Myslím si, že máš všetky predpoklady stať sa postavou z filmu Nory Ephronovej. Nestojíš pevnými nohami na zemi. A nie si zakotvená v realite.“

„Realita sa preceňuje,“ odvrknem, odložím vankúš nabok a tesne sa zaviniem do kardigánu. Vzápätí si uvedomím, že ho mám oblečený naopak. Prstami chytím nitku trčiacu zo švika.

„Si talentovaná spisovateľka, ale nič s tým nerobíš,“ povie ticho, takmer taktne, čo ma u muža, ktorého som práve prichytila s inou ženou v našej posteli, dosť prekvapí. „Máš diplom zo scenáristiky, uviedli ti niekoľko rozhlasových hier a potom si napísala úžasné pokračovanie filmu *Keď Harry stretol Sally*, ale nikdy si ho nedokončila. Je to dosť frustrujúce.“

„Ešte stále neviem, ako sa to skončí,“ zachmúrim sa a potom po krátkom zaváhaní dodám: „Predpokladám, že ona je úplne zakotvená v realite a dokončí všetko, čo začala.“

„Carmen je tvoj protiklad. Je cieľavedomá, ambiciózna a rozhodná.“
Carmen. CARMEN! Jej meno ma bodne do hrude ako nôž.

„Znie to pôsobivo,“ prehodím sucho.

Neodpovedá.

Chvíľu mlčím, hnevá ma, že Will trošku neosladí túto horkú pilulku. Obaja sa strhneme na zvuk zvončeka dolu pri vchode. Vstanem a ozvem sa do mikrofónu.

„Haló.“

V slúchadle praská a počuť nevýrazné mrmlanie.

„Nesprávny byt,“ zakričím s oveľa väčšou zlostou, než je potrebné.
„Prízemie.“

Tresnem slúchadlom a čakám na zvuk bzučiaka dolu pri vchode. Počujeme jemné bzučanie a kroky dievčiny z východnej Európy, ktorá púšťa dnu ďalšieho klienta na akékoľvek masírovanie, oblizovanie či bičovanie, ktoré si objednal.

„Musíme si s nimi o tom pohovoriť, toto je už tretí raz v tomto týždni,“ poviem a dívam sa von cez kuchynské okno s rukou opretou o stiesnený jedáľenský stôl so stoličkami, rozzúrená tým, že vo dne

v noci nám vyzváňajú opití muži vyhľadávajúci sex. Will mlčky prikývne. Zrazu mi napadne, že ma opustí. Budem sa musieť naťahovať s pani Tangovou, našou prefíkanou domácou, ktorá vlastní budovu aj bordel, sama.

Zameriam pozornosť na jesenné lístie na ulici podo mnou, ktoré sa zmenilo na kašu, upchalo kanály a má bezútešnú hnedú farbu. V Ephronovej svete by listy hýrili farbami a v slnečnom jesennom dni by vám pri chôdzi šušťali pod nohami.

„Miluješ ju?“ spýtam sa – je to klasická Ephronovej veta.

Svoj otázku hneď oľutujem. Nechcem poznať odpoveď, no skôr ako ju stihnem vziať späť, Will odpovie:

„Áno.“

Sadnem si a uprene sa zahľadím na svoje prsty na nohách, trochu nimi pohýbem. Bledoružový lak sa mi odlupuje.

„Už ma nemiluješ?“

Zadívam sa naňho a stretnem sa s prenikavým pohľadom jeho modrých očí – majú takú intenzívnu farbu, že ma to stále prekvapuje – a upiera ich na mňa.

„Možno, neviem,“ povie a odmlčí sa. „Ale už v tom nie je vášeň, nie som si istý, či vôbec niekedy bola. Ale s Carmen...“

„Ušetri ma detailov.“

„Prepáč.“

Sedíme a mlčíme.

„Kedy si na to prišiel?“ spýtam sa po dlhej chvíli takmer nečujne.

„Myslím, že v priebehu posledných dvoch rokov.“

Chvíľu premýšľam. Môže to byť pravda? Je možné, aby ste s niekým žili tri roky a nevedeli, že dva z nich nebolo niečo v poriadku? Všetky tie táboráky a lízanie cukrovej vaty, Vianoce strávené pri telefóne, dlhé novoročné prechádzky a diskusie o nastávajúcom roku, starostlivo plánované letné prázdniny, víkendy strávené na last minúte výletoch a narodeninové oslavy s hosťami, čo vykúkali z okna našej spálne a počúvali slizké reči na prízemí. Boli sme ako účinkujúci z Priateľov, ktorí sa dívajú na „hrôzu naháňajúceho nahého chlapa“,

no ešte lepší ako oni. Will a ja sme boli ako Ross a Rachel, vlastne lepší, pretože sme sa nikdy nerozišli, boli sme „večný pár“, všetci pokladali za samozrejmé, že sa vezmeme a budeme mať deti. Nikto nečakal, že sa rozídeme. Nikto nerátal s tým, že Will bude kefovať s Carmen.

„Mama bude z toho zničená,“ poviem. „Myslela si, že keď spolu žijeme, znamená to manželstvo a deti.“

„Vieš, čo si myslím o manželstve,“ odvetí. Nemusí dokončiť vetu, počula som to už tisíckrát, no napriek tomu to zopakuje. „Manželstvo ničí perfektne fungujúci vzťah.“

„Kefovať s niekým iným robí podobne dobrú službu.“

Sedíme, uvažujem, čo by som ešte povedala, Will pravdepodobne premýšľa, čo by radšej nepovedal.

Práve sa chystám vysloviť niečo v tom duchu, že „ty svinar, vypadni z môjho života!“, možno čosi trochu jemnejšie, keď mi Will zasadí zdrvivú úder:

„Nina, bol by som veľmi rád, keby sme mohli zostať priatelia.“

2.

„Priatelia? Nemôžem tomu uveriť,“ začuduje sa Astrid na ďalší deň v kníhkupectve po tom, čo som jej jednu po druhej opísala všetky katastrofy predchádzajúceho večera.

„Ani ja tomu nemôžem uveriť,“ hovorím a pozorujem ju, ako vo výklade aranžuje knihy do tvaru hranice na vatru pre svoju expozíciu nazvanú Jesenná záhrada.

„Čo si mu povedala?“

„Povedala som mu, že je sviniar a nech vypadne z môjho života, v tej chvíli som si nevymyslela nič jemnejšie.“

„Všetci si mysleli, že ste dvojica predurčená na happyend – najprv ste boli priatelia, potom milenci. Presne ako Harry a Sally. Bolo by to také dokonalé.“

„Podľa Willa happyendy neexistujú.“

„To povedal?“

„Uhm. A že vášň pominula.“

„To je mužský pohľad na vec. Čo si neuvedomuje, že vášň zo začiatku vzťahu sa nedá trvalo udržať? Nevie, že z toho záväzku vznikne niečo lepšie a silnejšie?“

„Očividne nie. Povedal aj to, že nie som ,zakotvená v realite, plus, že ,nikdy nič nedokončím. V podstate ma nazval rojkom. Ale ja nie som rojko... alebo som?“

„Pravdaže nie,“ odpovie. „Si optimistka.“

„Ako Sally?“

„Presne! Ako Sally.“ Rozsype jesenné lístie na spodok výkladu a požiada ma, aby som vybehla von a skontrolovala výsledok jej práce z ulice.

Stojím pred schátraným exteriérom a ukazujem jej, ktoré knihy má preložiť inam. Kým to robí, zdvihnem pohľad na tabuľu s názvom

nášho obchodíka KNIHY O LÁSKE, zažratú od špiny z autobusov, ktoré roky premávajú po Brixton Road. Predstavím si, ako pekne by to tu mohlo vyzerať, keby sa obchodík čerstvo vymaloval, pridala by sa pásikavá markíza, možno lavička a kvety v kvetináči. Ale je to len ošumelý krámk s olupujúcou sa omietkou, vtesnaný medzi záložňu a obchod s lacným tovarom. Väčšina ľudí tadiaľto náhlivo prejde cestou k metru a ani si nevšimne Astridin nádherný výklad.

„Netuším, ako som si mohla nevšimnúť, že sme sa jeden druhému odcudzili,“ poviem a cez vŕzgajúce dvere sa vrátim do obchodu. „Možno má pravdu a naozaj som jedna z tých protivne šťastných ľudí, tak ako to Harry vyhodil na oči Sally, jedna z tých veselých ľudí, ktorí píšú nad i namiesto bodky malé srdiečka.“

Astrid sa zasmieje a vyhodí do vzduchu za hršť listov. „A čo je na tom zlé? Veď to, že si šťastná, z teba nerobí menej hodnotného človeka.“

„Máš pravdu,“ prikývnem. „Navyše, ja veci skutočne dokončujem.“

Uvažujem o tom, no neviem si celkom rýchlo spomenúť na poslednú vec, ktorú som doviedla do zdarného konca, okrem toho, že som priniesla veľký koláč a mizerný čaj na raňajky z malej kaviarničky pod železničnými oblúkmi.

„Jasné,“ pritaká Astrid. „V silnom lejaku si dokončila stavbu prístrešku v záhrade svojich rodičov, zatiaľ čo všetci ostatní zdrhli dovnútra, kde si máčali mäťové kekсы v horúcej čokoláde.“

„Bolo nás osem!“

„Viem, ale ako jediná si urobila Pavlovovej tortu v tvare labute na náuke o vedení domácnosti. Na konci roka si za to dostala výročnú cenu.“

„Nie som si istá, či sa do toho ráta aj tinedžerské pečenie torty,“ oponujem a podávam jej košík jabĺk, ktoré nazbierala vo svojej záhrade, ktorý sa chystá umiestniť navrch kôpky sezónnych kuchárskych kníh.

„Vyštudovala si a dostala si diplom – mnohým ľuďom sa to nepodarí – a tie rozhlasové hry...“ povie, no nedokončí vetu, zrejme si

uvedomí, že to bolo už dosť dávno. Uvažuje o niečom novšom, zatiaľ čo hľadá miesto pre malý vratký stolík. „Vždy dokončíš prácu tu... vždy dokončíš ukladanie záložiek, keď to ja už vzdám. Bez teba by som bola stratená.“

Obe vieme, že ani kníhkupectvo, ani záložky sa nerátajú, no aj tak kvitujem jej snahu.

„Čím dlhšie o tom rozmýšľam, tým som si istejšia, že mi bude bez neho lepšie,“ poviem, hoci v skutočnosti chcem, aby sa všetko vrátilo do normálu a aby sa tá záležitosť s Carmen nikdy nestala.

„Presne to isté povedala Sally, keď sa rozišla s Joeom, pamätáš?“

„Áno, ale Sally zatvárala oči pred skutočnosťou,“ odvetím tónom, ktorý naznačuje, že to nie je môj prípad. Ťažko sa s niekým rozidete, ak túžite po tom, aby sa vrátil a priznal, že urobil chybu. A ja chcem, aby Will povedal, že Carmen nikdy nemiloval, ale že vždy miloval a bude milovať mňa. Viem však, že sa to nestane, a aj keby sa to stalo, už nikdy by to nemohlo byť také ako predtým, a preto sa musím vyrovnáť s rozchodom, inú možnosť nemám.

„Nič si z toho nerob, ak sa cítiš trochu sklúčená,“ povie Astrid a upravuje kyticu z hortenzií, oranžových machoviek a veľkých bodliakov na stolíku vedľa publikácie o aranžovaní kvetov. „Will môže byť kompletný idiot, ale dosť dlho bol súčasťou tvojho života.“

„Ale ja nemôžem márníť čas tým, že sa budem upínať na niekoho, kto miluje inú,“ hovorím a znie to presne ako z programu *The Ricki Lake Show*, ktorý sme s Astrid dychtivo sledovali ako tínedžerky.

„Správne,“ povie, vystúpi z výkladu a vyjde von skontrolovať svoju prácu.

Sledujem, ako nakláňa hlavu raz na jednu, raz na druhú stranu, hrká indiánskymi náramkami a napráva si hrebeň v dlhých hnedých vlasoch. Myslím na to, že má šťastie, že jej otec pochádza zo Stredného východu a mama zo Škandinávie, lebo má tmavé vlasy, svetlé oči, závideniahodné lícne kosti, dlhú šiju a dlhé nohy. Keď sme boli tínedžerky, Astrid bola ľudský ekvivalent novonarodenej žirafy, hnáty mala také vytiahnuté a črty tváre také obrovské, až som sa niekedy

bála, že sa prekotí, zvlášť v štádiu, keď nosila topánky na dvanásťcentimetrových opätkoch. Chlapci ju volali Sophie, podľa francúzskej žirafy, a mňa zase Dumbo, po postave sloníčaťa, ktorú som zdedila po mame. Will si ma pre moju prezývku doberal a nežne ma ňou oslovoval, čo ma privádzalo do zúrivosti.

Astrid sa vracia a utiera si nohy na modrom nylonovom koberci, ktorý je taký tvrdý a zodratý, že by ste oň mohli škrtiť zápalkou. Podkaše si kaftan a znovu vojde do výkladu, kde na hrot záhradných vidiel usadí malú červienku s naklonenou hlavou, vyrobenú zo starých ponožík.

„Hotovo,“ skonštatuje a pošúcha rukami v geste naznačujúcom, že je spokojná so svojou prácou.

„Vyzerá to úžasne,“ pochválím ju. Astrid má cit pre dizajn, ktorý mne chýba, všetko, čoho sa dotkne, vyzerá neuveriteľne. Prisámvačku, že by mohla pracovať ako návrhárka alebo niečo podobné. „Vieš, čo by si mala urobiť?“ spýta sa a prejde za pult. Tmavé drevo pultu ladí s policami, ktoré obklopujú obchod odzadu smerom dopredu v tvare písmena E. Obloženie bolo pravdepodobne moderné pred tridsiatimi rokmi, keď ho zhotovili, ale teraz sa nedá nazvať ani retro, je skrátka deprimujúce. Prehýňajúce sa škatule starých papierov, ošumelé plagáty na knihy a nepredané výtlačky nastrkané narvchu polic vyvolávajú pocit klaustrofóbie.

„Mala by si sa chopiť iniciatívy, aby si sa nedostala do depresie.“

„Napríklad?“ spýtam sa a rýchlo vyrovnám najnovšie paperbacky na stole v strede obchodu.

„Neviem,“ odpovie, kým zohrieva mlieko v kávovare. „Niečo, čo by potvrdilo, že dokážeš dokončiť nejaký projekt, že vieš byť úspešná, že si v hociktorý deň v týždni lepšia než akási Carmen!“

Prisunula som si stoličku k pultu a ponorila keks do korenistej kávy latte, ktorú predomňa práve Astrid postavila.

„Myslíš, že by som mala dokončiť ten scenár?“

„Presne!“ pritaká. „Mala by si dokončiť scenár a predať ho! To by si mu ukázala!“

„Ten scenár? Ten, čo nemá koniec?“ spýtam sa a pochybovačne na ňu pozriem. Astrid vie, že ako spisovateľka som v slepej uličke, trvá to už roky.

Prikývne. Chvíľu uvažujem a perami zachytím premočený kúsok keksu, skôr ako mi padne do kávy.

„Nevieš o tom, že v Hollywoode už najmenej stokrát zavrhli myšlienku na pokračovanie?“ spýtam sa. „Pravdepodobnosť, že to predám a že sa to nakrúti, je približne rovnaká, ako že do mňa udrie blesk, vyhrám euromilióny a budem laškovať s Johnnym Deppom, a to všetko súčasne.“

„Viem, že je tu malá šanca,“ zasmieje sa, odpije si kávy a díva sa na mihotavé žiarivkové osvetlenie nad našimi hlavami. „Ale musíš sa o to pokúsiť, ak už pre nič iné, tak aspoň preto, aby si Willovi mohla ukázať dlhý nos.“

3.

Už pri zvuku kľúča v zámke viem, že Will si odniesol veci – znie duto. Predpokladám, že jeho kamoš Ed – neznesiteľný Ed z čias univerzitného štúdia – mu pomohol odsťahovať sa v jeho Range Roveri. Will nemá vodičský preukaz, čo mi vždy pripadalo čudne neatraktívne ešte aj na začiatku nášho vzťahu, keď som od neho nevedela odlepiť ruky.

Vchádzam do predsiene, jeho kľúče nie sú v miske, topánky neležia rozkopnuté na dlážke a zmizli aj tenisky, zablatené od častého behania v parku. Dokonca tu nie je ani jeho tenisová raketa, ktorú nikdy nepoužil, hoci som mu píčila uši, aby ju vyhodil. Položím si tašku s knihami na ten istý kúsok koberca ako každý deň a zavesím si kabát na ten istý háčik ako vždy. Páči sa mi, ako tam visí, upravené a na svojom mieste.

Z miesta nad kozubom zmizla Willova obrovská televízna obrazovka, na jej mieste je veľká rozďavená diera s hnusným trčiacim káblom. Vidím obdĺžnik šalviovej zelenej tam, kde farba omietky nevybledla. Poličky zo zostavy z Ikey, ktoré lemujú zadnú stenu obývačky, sú poloprázdne. Knihy a dévedéčka ležia zosypané v kôpkach, odkiaľ si Will povyberal svoju zbierku. Mala som vedieť, že náš vzťah nebude fungovať, už po tom dusnom víkende, keď sme montovali zostavu – ja vždy svedomito čítam návod, Will nie; takmer som mu zapichla do krku veľký imbusový kľúč.

Ukladám na miesto sestrinu svadobnú fotografiu, prvé obrázky svojej netere a synovca a fotku mňa s Astrid, keď sme boli ako päťročné oblečené ako ženích a nevesta. Potom beriem do rúk rám so záberom Willovej a svojej tváre, keď sme boli na svadbe Astrid a Aidana, môj vianočný darček pre Willa pred dvoch rokov. Bolesť z toho, že ju tu nechal, je ešte väčšia ako bolesť z jeho odchodu.

Pracovná doska v kuchyni je takmer prázdna. Kávovar, odšťavovač, mixér a hriankovač sú preč – boli to veci, ktoré kúpil Will, lebo ja som si ich nemohla dovoliť. Vzal si všetko okrem čajníka a tekvice, ktorú som vyrezala na Halloween, pomalým zahŕňaním sa jej vrchnák začína postupne zosúvať nabok.

„Sviniar,“ zašomrem, keď si uvedomím, že vzal aj vaflovač – môj darček k jeho narodeninám minulý rok, ktorý som používala iba ja. Na jeho mieste je zelený samolepiaci papierik, na ktorom je napísané:

Išiel som k otcovi. Ozvem sa. W.

Kukám na lístok, trpím pri pohľade na to, že za svoju iniciálku nepridal četovú skratku pre bozk. Po piatich rokoch vzťahu ani jedno zarsaté x! Teší ma, že sa musel vrátiť do starého všivavého Lutonu a do nepoškvrneného terasového domu svojho otca. Dúfam, že si pôjdu poriadne na nervy.

Po tom, čo som si urobila kávu a sadla si s nohami zloženými pod seba, zvykám si na priestor bez Willových vecí a načúvam hlasnému tikaniu nástenných hodín. Rozhodnem sa dať si kúpeľ, pretože ak všetko ostatné zlyhá, bublinkový kúpeľ je tá správna voľba.

V kúpeľni mám oveľa lepší pocit bez Willových vecí – nijaké tmavé uteráky nalepené na malý radiátor, nijaké čierne šampónové fľaštičky roztrúsené po okraji vane a nijaké výtlačky Private Eye vedľa záchoda. Otočím kohútiky, zatvorím dvere a otvorím okno.

„Ako dlho povedal, že s ňou spáva?“ pýtam sa, spakruky utieram zahmlené zrkadlo a dívam sa na seba. Cez otvorené dvere na kúpeľni doliehajú zvuky piesne Paula Simona *Fifty Ways to Leave Your Lover*. „Šesť mesiacov?“

Zamyslím sa nad tým.

V apríli mi Will povedal, že „v práci mu zverili väčšiu zodpovednosť“, čo znamenalo, že bude v kancelárii tráviť viac času. Približne v júni ho požiadal kolega, ktorý bol „v pozícii, že by mu mohol pomôcť k povýšeniu“, aby s ním hrával tenis. Keď som sa ho spýtala, prečo si ni-

kdy nevezme vlastnú raketu, povedal, že používa klubovú. Will, ktorého som poznala, sa posmieval z ľudí, ktorí patrili do tenisových klubov.

Vyzlečiem si šaty a zistím, že som celý deň nosila svoj pracovný rolák naopak – prednou časťou na chrbte – a zavesím si oblečenie na zadnú časť kúpeľňových dverí. Cítim sa fajn, lebo viem, že v najbližšom čase naň nikto nezavesí premočený uterák. Ponorím sa do vane a dožičím si trochu fyzickej aj emocionálnej pohody.

„A vôbec, čo je na nej lepšie?“ pýtam sa kaučukovej kačičky.

Kačička na mňa bezvýrazne hľadí.

„Možno jej rodina,“ odpoviem po chvíľke váhania. „Moja mama si vystačí aj sama, aby odplašila aj tých najvytrvalejších nápadníkov – ale ja som milá.“

Zdá sa mi, že kačička naklonila hlavu, akoby pochybovala o mojich slovách.

„No dobre, sú chvíle, keď som panovačná, vystresovaná a podráždená, mám zlý zvyk posudzovať ľudí podľa zovňajšku, ale celkovo som v pohode. Snažím sa brať ohľad na iných, radšej si myslím o ľuďoch dobré ako zlé a väčšinou hrám férovo. Aspoň si to myslím.“

S potešením pozorujem klesajúce hory bubliniek, bublinka puká za bublinkou, a uvažujem, čo sa vlastne pokazilo a kedy. Uvažujem nad Willovými slovami o tom, že sa medzi nami vytratila vášeň, a snažím sa spomenúť si, kedy sme sa naposledy milovali. Nespomenula som si.

„Možno to nemá nič spoločné s osobnosťou, možno je to horšie...“ prikrýjem kačičke uši a šepnem: „Možno to súvisí so sexom.“

Chvíľu nad tým dumám. V prvých dvoch rokoch sme boli sexom priam posadnutí, tretí rok o čosi menej, ale to pripisujem tomu, že sme spolu začali bývať. Štvrtý rok som to bola vždy ja, kto inicioval sex, Will si zakaždý našiel nejakú výhovorku, prečo ho nechcel: prejedol sa pizze, nepáčil sa mu môj parfum, bol unavený z práce. A piaty rok, nuž, ako hovorím, nespomínam si na žiadny sex, dokonca ani na Silvestra.

„Tak to teda je,“ poviem a uvedomím si, že posledné dva roky Will o mňa nejavil záujem a najmenej šesť mesiacov z toho určite spával s niekým iným.

„Dočerta s nimi obidvoma,“ poviem a hodím kačičku do vody tak prudko, až z vane vytryskne voda a vyšplechne na dlážku. „Zaslúžia si jeden druhého a ja si zaslúžim niečo lepšie. Povznesiem sa nad to a dám si čertovsky záležať na tom, aby som dokončila ten scenár. Bože, ale keď sme už pri tom,“ poviem a ponorím sa do vody tak hlboko, až ma bublinky štekli na brade a hmla v mojom mozgu sa rozplýva. „Ako len napíšem ten koniec?“

* * *

Will má čiastočne pravdu – skutočne aspirujem na to, aby som bola ako postava z filmu Nory Ehpronovej. V ideálnom prípade by som mala byť energická tridsiatnička, vyzeráť ako Meg Ryanová, žiť v elegantnej newyorskej štvrti a pracovať ako úspešná spisovateľka. Keby som bola touto postavou, teraz by som sedela za stolom v žensky útulnom apartmáne, písala by som na písacom stroji oblečená v pyžame z česanej bavlny s perfektným, naoko rozčuchaným účesom. Písala by som niečo vtipné a múdre a neobyčajne publikovateľné a bola by som spokojná so svojím osudom, do ktorého by nepatril škaredý rozchod, neperspektívny džob, rozčuľujúca rodina alebo spisovateľský blok.

Prestaň. Pusti si obohratú platňu s piesňami Harryho Connicka.

Realita je však taká, že sedím na posteli v mokrej osuške, ktorá mi sotva zakrýva zadok, z vlasov mi kvapká voda, v ruke mám starý blok lístočkov s prilepenými vlasmi a kúskami pozlátky. Vešiak na šaty je poloprázdny, kvety v kvetináčoch zvädnuté a v izbe ešte stále cítiť závan Carmeninej voňavky, hoci postelnú bielizeň som vyprala na programe vyváranie. Nepíšem nič vtipné ani múdre, len sa snažím zorientovať v scenári, na ktorom som začala pracovať už tak dávno, že si to ani presne nepamätám.

„Tu je stručný náčrt,“ poviem, stiahnem si na počítači synopsis a vhodím si do úst tri čokoládové bonbóny.

KEĎ HARRY ZNOVU STRETOL SALLY

Nina Gillespieová

Dvadsaťpäť rokov po trpkom rozvođe prichádzajú Harry a Sally na svadbu svojho jediného syna Trumana, ktorá sa koná v New Yorku. Keď Truman večer pred sobášom zmizne, Harry a Sally sa vyberú pohľadať ho, skôr ako nevesta zistí, že ho niet.

„Som s tým spokojná. A moje postavy sú silné,“ poviem a otvorím súbor s charakteristikou postáv.

POSTAVY

Harry - deprimovaný, zábavný, starostlivý.

Sally - veselá, optimistická, panovačná.

Marie - Sallina najlepšia priateľka. Vdova, blížisa k šesťdesiatke. Neurotická. Lásková.

Truman - syn Harryho a Sally. Podal sa na otca: pesimistický, priamočiary, obľubuje suchý humor.

Anna - Trumanova snúbenica. Nádherná, sofistikovaná, vzdelaná Američanka. S radosťou by sa vzdala svojej kariéry, len aby mohla viesť veľkú domácnosť a venovať sa rodine.

George - Trumanov družba. Dobrý chlapec. Trochu naivný.

Jules - Annina družička. Menej kultivovaná ako Anna. Ambiciózna, zameraná na budovanie kariéry, závislá od sexu.

„Viem, ako sa vyvíja prvá sekvencia,“ poviem a utieram si vlasy dosucha, kým čítam obsah prvej scény.

1. SCÉNA - DEŇ

Úvodná sekvencia: hlavné postavy si robia konečnú úpravu svadobného oblečenia a opúšťajú svoje domovy.

Harry a Sally dorazia na Trumanov svadobný víkend. Rozpačito sa pozdravia. Sally do toho zatiahne Marie, aby ju podporila. Truman s Annou požiadajú Harryho a Sally, aby sa pozdravili s duchovným.

Počas rozhovoru s duchovným Harry oznámi, že sa ide tretí raz rozvádzať. Sally to neprekvapí, Trumana to však zroní a odchádza. Skôr než odíde z hotela, požiada svojho družbu Georgea, ktorý upokojuje Jules, s ktorou sa predchádzajúci večer rozišiel, aby sa postaral o prípravu. George mu to prisľúbi, odľahne mu, že sa dostane preč od Jules.

Anna, ktorá nevie, že Truman odišiel z hotela, vezme Jules na poslednú skúšku šiat do mesta.

Sally sedí v bare s Marie a preberajú Harryho rozvod. Marie povie Sally, že by sa mala dať znovu dokopy s Harrym. Sally jej návrh odmieta.

Harry presvedčí Georgea, aby šli spolu na drink, odídu do vedľajšieho baru.

„Výborne,“ poviem a som prekvapená, ako to všetko pekne do seba zapadá. „Čo príde teraz?“

2. SCÉNA - VEČER

V ten večer pred generálkou na svadobnú večeru sa Truman nevrátil. Po mnohých telefonátoch a prehľadávaní hotela sa zistí, že je preč. Sally sa roz-

hodne, že spolu s Harrym sa musia vybrať hľadať Trumana, skôr ako Anna zistí, čo sa stalo. Na inom mieste sa Marie pokúša utešiť Jules, ktorá utápa svoj žiaľ v hotelovom bare.

Harry a Sally prečesávajú mesto a snažia sa nájsť Trumana. Medzitým sa poškriepia pod Washingtonovým oblúkom, pred reštauráciou Katz Diner a cestou cez Central Park, no zároveň si uvedomujú, na akých miestach sa nachádzajú (sem vložiť flashbackové zábery) a aké spomienky to v nich vyvoláva. Rozhodnú sa hľadať ešte dôkladnejšie, vedia, že je to pre Trumanovo dobro.

Zastavia sa na neskorú kávu v kaviarničke, kde Sally povedala Harrymu, že je tehotná. V obave, že by si Truman mohol ublížiť, navštívia miestnu nemocnicu a oddávajú sa spomienkam na jeho narodenie a potom skončia na večeri v talianskej reštaurácii, kam chodievali každú nedeľu na neskoré raňajky ako rodina. Tento výlet po spomienkach ich oboch obmäkčí a kým skončia s jedlom, sú z nich zdanlivo opäť dobrí priatelia.

Keď platia účet, napadne im, že Truman bude s najväčšou pravdepodobnosťou v Metropolitnom múzeu, na mieste, kam vždy chodil ako dieťa v dobrých aj zlých časoch. Cestou k múzeu prechádzajú okolo baru, kde Sally prvý raz videla Harryho s Isabelle - s ktorou ju podvádzal -, popri ich rodinnom apartmáne a budove súdu, kde ich napokon rozviedli. Sally sa znovu citovo obrní.

V múzeu nájdu Trumana v Dendurskom chráme. Kým Harry prehovára Trumana, Sally napadne, že práve na tomto mieste jej Harry prvý raz dal najavo, že je preňho príťažlivá, a pokúsil sa pozvať ju na

rande. Dojatá touto spomienkou znovu dovoľí, aby ju premohli city k Harrymu.

Pohodlne sa usadím a skúmam príbeh, pomaly sa pokúšam uhádnuť, ako sa skončí druhá scéna a čo sa stane v tretej.

„Podarí sa Harrymu presvedčiť Trumana včas, aby stihli svadbu?“ spýtam sa a pri tejto myšlienke nešťastne zvrástim nos. Nezdá sa mi, že by sa Truman dal tak rýchlo po otcovej správe prehovoriť na svadbu s Annou, nezhoduje sa to s jeho povahou.

„Alebo si Harry a Sally v priebehu filmu uvedomia, že urobili chybu, keď sa rozviedli, a skončí sa to tým, že sa znovu zosobášia?“

Prudko pokrútim hlavou, zhrozená už len tým nápadom, o tom, že by som ho vyslovila nahlas, ani nehovoriac.

„To sa nikdy nestane,“ poviem, rozhodnutá zachovať vernosť autorkinej vízii. Ephronová nechcela, aby sa Harry a Sally zobrali, no keď sa režisér Rob Reiner počas filmovania zaľúbil (tá žena sa neskôr stala jeho manželkou – alebo aspoň tak to uvádza Wikipédia), prepísal záver príbehu a vytvoril jeden z najúžasnejších filmov.

„No ak ich nechám rozvedených, môže to naraziť na nevôľu a pôsobiť deštruktívne...“ dumám a listujem v bloku lístočkov. „Nemôžem dopustiť, aby sa ani jeden pár nezosobášil. Keby sa to stalo, film by nemal happyend a bez happyendu sa nebude predávať,“ poviem a cítim, že sa zmietam vo víre úzkosti. „Nedokážem Willovi, že sa mýli, a ja musím dokázať Willovi, že sa mýli, aj keby ma to zabilo,“ poviem a upokojím sa. „Dokážem, že Will Masterson sa mýli!“

4.

„Ten hajzel!“ skríkne mama po tom, čo som jej povedala o Willovi.

„Presne tak,“ pritakám a v hasnúcom popoludňajšom svetle hodím ďalšie poleno na oheň.

„Ak ho uvidím v Marksies, odrežem mu ten jeho nástroj!“

„Mami!“

„Okašlal ťa, vodil ťa za nos,“ povie a odháňa iskry od svojich hustých tmavých vlasov, ktoré si žehlí najmenej pol hodiny väčšinu dní. Iskry sa vznášajú k dverám vedúcim na vnútorný dvor domčeka zo sedemdesiatych rokov, ktorý patrí mojim rodičom a kde som vyrastala so svojou sestrou Narissou.

Prikývnem, priznávam, že áno, skutočne ma vodil za nos.

„Vieš, že som ho mala rada, Nina,“ pokračuje mama. „Je to sympatický chlapec, ale fakt, že pochádza z rozvedenej rodiny, veštil problémy v budúcnosti. Pravdepodobnosť, že deti rozvedených rodičov sa rozvedú, je o sto sedemdesiatdva percent väčšia ako u detí z úplných rodín.“

„Veď práve ty si si veľmi priala, aby som sa zaňho vydala,“ poviem a nejde mi do hlavy, odkiaľ, preboha, berie takéto šialené fakty.

„Nie nevyhnutne,“ odvrkne a zrejme si neuvedomuje, že posledných päť rokov sa ma ustavične vypytuje, kedy si má začať zháňať klobúk, aký mala Cilla Blacková na kráľovských dostihoch v Ascote.

„No, tak či onak,“ chcem jej oponovať, hoci viem, že škoda námahy, vysvetlila by si to tak, že som ranená a potrebujem sa brániť. „Stretáva sa s niekým iným.“

„O kom je reč?“ spýta sa Narissa, ktorá práve vchádza so svojimi deťmi Tilly a Henrym cez dvere na terasu.

„Teta Níí-náá, teta Níí-náá,“ revú deti. Zamračím sa. Níí-náá je meno, ktoré mi dala Narissa vo veku nula, keď si myslela, že je smiešne volať ma podobným zvukom, ako vydávajú sanitky. Nenávidela

som to vtedy a nemôžem to vystáť ani teraz, keď jej nepodarené deti robia to isté.

Zdvihnem na ruky trojročného Henryho, ktorý mi prechádza autíčkom po pleciach, po krku, cez líca a nos.

„O Willovi,“ odpoviem a autičko mi zaparkuje na čele.

„Rozišli ste sa?“ spýta sa prekvapená Narissa. „Prečo?“

„Stretáva sa s niekým iným,“ povie mama a odháňa kutáčom päťročnú Tilly preč od ohňa. Narissa ma objíma, robí to len veľmi zriedka.

„Je to okej,“ poviem a všimnem si rastúce obavy na maminej tvári. „Zameriam sa na iné veci.“

„Napríklad?“ spýta sa Narissa a zastokne si svoje drahé lesklé mi-kádo za uši, zatiaľ čo Tilly sa prehrabáva vo vreckách jej značkového žltého plášta a hľadá penové cukríky.

„Napríklad na dokončenie scenára, na ktorom som pracovala,“ poviem, zložím Henryho na zem a napichnem penové cukríky na paličky.

Narissa pomaly prikývne a zahľadí sa do ohňa svojimi veľkými zelenými očami. Vždy som jej závidela jej oči. Zdedila ich po otcovi, veľké, jasné, zelené. Mne sa ušli mamine malé tmavé očká nedefinovateľnej hnedej farby.

„Mala by si si nájsť poriadnu prácu,“ nadhodí mama.

„Ako tvoja sestra,“ bezzvučne otváram ústa smerom k sestre, skôr ako to mama vysloví nahlas. Zasmejeme sa, keď mama zbadá, že si z nej uťahujem.

„Môžeš robiť nárazník,“ povie a zo žartu mi pohrozí kutáčom, že ma natrieska. „A keď sme už pri tom, nezaškodilo by ti trochu farieb. Ten čierny look, ktorý teraz nosíš, ti vôbec nepristane.“

„Mami, to nie je čierny look, iba jednoduchý. Nora Ephronová nosila iba čierne šaty. Ak to bolo dobré pre ňu, potom je to dobré aj pre mňa.“

„Som si istá, že Nora Ephronová mala manžela a deti, skôr ako sa oddala čiernej farbe. Nijaký muž nechce za ženu smutnú vrbu.“

„Máš pravdu, mami.“

„Hovorím ti to len preto, že si robím starosti,“ povie a prejde k stolu na kozách na verande, kde sa kopia všetky možné mrazené sladkos-

ti z Marksa a Spencera. Keď sme vyrastali, spolu s Narissou sme dali mame prezývku Rozmrazovacia kráľovná. Odvtedy sa nič nezmenilo. Mama trávila oveľa viac času v kaderníctve a kozmetických salónoch ako v obchodoch s potravinami.

„Podľa mňa mám poriadnu prácu,“ poviem a sledujem Henryho, ktorý trieli priamo k mise s čokoládovými guľkami v tvare očných guľ. Mama na mňa nechápavo pozrie a systematicky vyberá guľôčky z priehľadných obalov a odbaľuje z nich staniol.

„V kníhkupectve,“ pripomína jej Narissa.

„Ach, to,“ zahundre mama. Nazdáva sa, že práca v kníhkupectve je vhodná pre študentov a „nekonvenčných ľudí“. Neprekážalo by mi to opovrhovanie, keby bola mama urobila nejakú kariéru, ale neurobila. Predtým ako sa vydala za otca, vyštudovala za zdravotnú sestru. Ale nikdy sa nezamestnala.

„Rozchod s Willom ma priviedol na myšlienku, aby som si splnila svoj sen,“ vyhlásim. Mama sa zhlboka nadýchne, akoby som jej povedala, že si chcem zarábať na živobytie ako prostitútka v dolnom byte môjho baraku.

„Možno by ti mohol pomôcť nájsť si niečo niektorý z Narissiných priateľov. Aspoň na nejaký čas, kým ti písanie začne prinášať nejaké peniaze.“ Predtým ako sa Narissa vydala a mala deti, pracovala ako finančná P. R., nič, čo som v živote robila ja, sa jej nikdy nevyrovnalo.

Pozriem sa na svoju veľkú sestru stojacu pri ohni vo fungl nových šatách, okolo nej obliehajú jej deti a čudujem sa, čo je také úžasné na tom, ak sa niekto vydá za bohatého muža, vzdá sa svojej kariéry a vychováva neskrotné deti.

„Nepotrebujem pomoc od Narissy ani od jej priateľov, ďakujem veľmi pekne. Chcem sa venovať písaniu a to stačí!“ vyhlásim a podám Narisse paličky so spálenými penovými cukríkmi. „Idem dnu a budem pozeráť s ockom telku.“

„Ahoj, veverička,“ povie otec, no neodtrhne oči od televízora. Stočím sa do mäkkého ružového kresla vedľa ockovho – je to pozostatok mamičných nákupných výstredností v osemdesiatych rokoch. Obývačka by sa celkom dobre vynímala na vnútornej dvojstrane katalógu Littlewoods – biele vitríny a kopa zbytočností, ktoré by zaplnili malý sklad, a slnečné hodiny visiace nad kozubom z kameňa s nepravidelným vzorom.

„Čo pozeráš?“

„Ničtelia priehrad.“

„Super,“ poviem a zadívam sa na obrovskú sivú debnu v kúte miestnosti, predmet dostatočne veľký na to, aby pojal malú divadelnú spoločnosť.

„Máš sa?“ spýta sa otec s očami upretými na obrazovku.

„Fajn,“ odpoviem.

„Dobré dievča,“ odvetí a napriek jeho rezervovanosti cítim, že nechápe, ako sa Will mohol rozísť s jeho malým dievčatkom. „Toto je paráda.“

„Uhm,“ poviem a predstieram záujem, skôr ako vydolujem mobil. Mám tam odkaz od Willa:

Predlz si prenajom bytu. Zaplatim za dva dalsie mesiace, aby si mala čas najst si niekoho ineho. Dufam ze je to ok. Will

„To nemyslíš vážne,“ zahundrem a len tak-tak mi z úst nevyletí sprosté slovo. Otec popíja čaj a pozrie na mňa. Sústredím sa na Willovo slovné spojenie „niekoho iného“. Koho tým myslíš? Nového frajera? Nového spolubývajúceho? Náhradu za generála Willa, ktorý by sedel na jeho mieste na pohovke, spal na jeho strane postele, nechodil by vysýpať koše a zanechával by po sebe maličké ihličky strniska prilepené na umývadle? Čo sa zbláznil? Čo zabudol, aké nájomné platíme a koľko zarábam? Zabudol, že berie trikrát viac ako ja a býva zadarmo u svojho otca?

Je to dvojgarsonka so spalnou mala ako skatula od topanok. Co mam podla teba urobit? Dat inzerat na tvoju stranu postele?

Odošlem to a dívam sa na displej, pozorujem maličkú škatuľku s pohybujúcou sa elipsou, ktorá naznačuje, že Will píše odpoveď.

Mohla by si byvať v obyvacke a v spálni by bol podnajíomnik.

„Teraz už viem, že sa dobre bavíš,“ zamrmlám nahnevane, že tento návrh odoslal tak rýchlo, zrejme o ňom už uvažoval. Potvrďuje to, že si uvedomuje, že nezvládnem platiť nájomné sama, ale neprekáža mu, keď ma nechá v kaši. Naťukám odpoveď:

Ako mam spať, ak sa podnajíomnik opije a rano o tretej bude mať chuť na hrianky so syrom?

Dívam sa von oknom cez mamine nariasené čipkové záclony na druhú stranu ulice, kde za zvukov vrieskajúcej víťaznej znelky z filmu *Ničitelia priehrad* nejaký chlapík leští svoj Ford Mondeo. Snažím sa neupadnúť do predmestskej depresie. Mobil zapípa.

Nieco si vymyslis.

Podľa stručnej odpovede usudzujem, že sa snaží skončiť našu konverzáciu. Píšem rýchlejšie a nástojčivejšie.

Podľa zmluvy si zaviazany platiť najomne, Will.

Dívam sa a čakám na pohybujúce sa bodky, ale neukážu sa. Otrávene prejdem do kuchyne a postavím si kanvicu na čaj.

Kým čakám, až zovrie voda, cez kuchynské okno pozorujem Narissu, ako si ohrieva ruky pri ohni a bezstarostne konverzuje s mamou, deti s rozžiarenými tvármi držia prskavky. Jej život sa mi zdá taký dokonalý. Pozriem sa dolu na svoj osamelý čajový hrnček a prehltnem guču v hrdle, mysliac na to, ako tu bol minulý rok Will, ešte predtým, ako ma podviedol, a toto všetko so mnou vydržal, sľúbiac

mi, že ma čoskoro vezme domov, aby ma oslobodil od trápenia s mojou rodinou. Kým nalievam vodu, neubránim sa troške závistí, ktorú pociťujem voči Narisse. Niežebý manželstvo a deti boli na mojom radare s Willom – hoci som na to myslela –, ani že by som to momentálne chcela, ale teraz, keď som prišla o túto možnosť a musím začať od začiatku, nájsť si niekoho nového – to bolí. Už len pomyslenie na tú nepatrnú možnosť, že stretnem niekoho, koho budem milovať a kto bude milovať mňa napriek mojím nedostatkom a rannému zápachu z úst, ma totálne vyčerpáva.

Pritlačím lyžičku o čajové vrecúško, hodím ho do bioodpadu, utriem pracovnú dosku, zmierim sa so životom osamote a odnesiem si svoju osamelú šálku do obývačky.

„Zapípal ti mobil,“ hovorí otec, akoby to bolo prvý raz, čo počuje pípať alebo zvoníť telefón. Rozvalím sa na kresle a prečítam si správu.

Musim platiť iba do konca roka, keď vyprší zmluva.

Neveriacky zízam na správu a zúrim na seba, že som nechala na Willa, aby vybavoval všetky náležitosti okolo bytu. Viem, že po uplynutí tých dvoch mesiacov nemôžem urobiť nič.

„Sviniar,“ vyprsknem, vypnem mobil a vnorím sa ešte hlbšie do kresla.

5.

„Šibnutý Freddy!“ zašepkáme s Astrid jednohlasne, keď našu pozornosť upúta rachotenie pred naším obchodom. Freddy, ktorý má výzor, šarm a vitalitu mladého strýka Festera z rodiny Addamsovcov, otvára zadnú časť svojej dodávky, tak ako každý pondelok ráno, keď prináša balíček v hnedom papieri pre pána Lova, nášho agorafobického šéfa, ktorý býva v byte nad obchodom.

„Ďalšie porno?“ špekuluje Astrid. Naoko sa strasiem od odporu, Freddy vyjde po schodíkoch k čiernym vchodovým dverám pána Lova a stlačí zvonček.

Keď ho stlačí aj druhýkrát, už rozhodnejšie a dlhšie, počujeme pána Lova schádzať po schodoch a potom systematicky odomkyna zámky, ktorými sa zabarikádoval v byte. Počujeme bezvýrazné mrmľanie, keď sa s ním Freddy zhovára cez štrbinu vo dverách. Dvere sa zatvoria, zámky sa vrátia na miesto, pán Love vyjde na poschodie, Freddy odíde s dodávkou.

O pol hodiny zašumí počítač.

„Čas na skypovanie,“ zaspieva Astrid.

Zaujmeme svoje miesta pri pulte, Astrid na strane pokladnice, ja na strane z obchodu, pripravené na náš pravidelný každotýždenný rozhovor s pánom Lovom, ktorý s ostatným svetom komunikuje iba cez Skype. Ani Astrid, ani ja sme ho ešte nestretli osobne. Rutina je stále tá istá: povie nám, čo presne chce, oznámi, kedy nám poukáže peniaze, a potom sa spýta, či sa nechceme na niečo spýtať.

„Rátate v rozpočte na tento rok aj s dekoráciami na Vďakyvzdanie?“ opýta sa Astrid, keď prejdeme záležitosti tohto týždňa.

Astrid má veľmi rada Vďakyvzdanie. Minulý rok sa úplne zbláznila do tekvic – naplánovala tekvicový koláč, tekvicové cukríky, tekvice toľkých tvarov a veľkostí, aké sa len dajú najst, ale pán Love nám na

to nedal peniaze, takže sme sa museli uspokojiť s vyrezaním dvoch exemplárov do výkladu na naše vlastné trovy. Tento rok sa všetko krúti okolo moriaka a Astrid zatúžila dať do výkladu obrovského vy-pchatého moriaka, ktorého našla v ponuke na eBayi.

„Nie,“ povie pán Love svojím snobským hlasom a vyfúkne prsteneč dymu rovno na počítač. Fajčí tak veľa, že zápach preniká cez dlážku do obchodu. Dáva sa priamo do kamery. Jeho ustupujúce chumáčovité sivé vlasy a chudá povýšenecká tvár s očami poznačenými sivým zákalom mi vždy pripomenú opustený zámoček s pavučinami v oknách.

Po odmietnutí Astridinho nápadu pán Love zvyčajne povie: „Späť do práce“, no dnes na chvíľu zaváha a vysloví: „Znižovanie výdavkov.“

S Astrid nervózne pozrieme najskôr jedna na druhú a potom späť na obrazovku.

„Začneme objednávaním menších zásob, vypínaním kúrenia a úsporou elektriny,“ vymenúva. „Prestanete používať kávovar a mikrovlnku. Nijaká hudba. Osvetlenie a pokladňa sú všetko, čo potrebujeme.“

Po celý čas, čo tu pracujeme, obchod neprinášal nijaké zisky, no pána Lova to akoby nezaujímalo. S Astrid sme usúdili, že obchod mu v osemdesiatych a deväťdesiatych rokoch zarobil dosť peňazí, aby mohol ísť do dôchodku. Mysleli sme si, že hoci nárast internetového predaja silno zasiahol knižný trh, osobný príjem pána Lova vážne neohrozil. Očividne sme sa mýlili.

„Upletiem nám bezprstové rukavice,“ povie Astrid žartom, ale táto nuansa sa u pána Lova minie účinkom.

„Výborne,“ pritaká.

„A ja prinesiem vaječný koňak a tekvicovú polievku v ploskačke.“

„Môžeme si pospevovať naše vlastné piesne, niečo príležitostné,“ zachichoce sa Astrid, keď pán Love vstane a dožičí nám pohľad na svoje kostnaté bedrá. Vytiahne si svoje prastaré ružové menčestráky a pevnejšie utiahne opasok. Odvrátíme pohľad.

„Veľmi rozumné. Späť do práce.“

„Hlúposti,“ poviem, a keďže pán Love už skončil, napriek jeho inštrukciám idem rovno ku kávovaru. „Myslíš si, že naše fleky sú ohrozené?“

„Pochybujem,“ povie Astrid bezstarostne a vráti sa do stredy obchodu, kde je naukladaná beletria, všetko od bestsellerov cez komiksy po klasickú literatúru a poéziu. Priestor má tri stoly, jeden na bestsellery, jeden na biografie a ďalší na aktuálne tituly. Momentálne je zaplavený knihami s témou Halloweenu a sprisahania pušného prachu pod vedením Guya Fawkesa – všetko možné od Ohromujúcich tekvic po Miniatúrneho sprievodcu vatrami.

„Dobrý,“ pozdraví Doreen, jedna z našich pravidelných návštevníčok. So škripaním zavrie za sebou dvere, zloží si batoh, obrovskú rárohu s malým zvončekom, ktorý cingá, kamkoľvek ide, a vyslobodí si zarezané kaki šortky, ktoré nosí za každého počasia, zo svojho mohutného zadku. Prehrabe sa v taštičke, ktorá jej ťažko visí okolo pásu, a vytiahne malý balíček syrových pagáčikov – základ Doreeninej diéty – skôr než sa uvelebí pri pulte, kde zostane pravdepodobne skoro celý deň.

„Ako sa máte?“ spýta sa svojím silným škótskym akcentom a potiahne si šilt bejzbalovej čiapky, pod ktorou skrýva nakrátko ostrihané vlasy.

„Pán Love znižuje výdavky,“ poviem, urobím kávu aj jej a vyčistím kávovar.

„Ajé, tento krám je v príšernom stave,“ povie bez štipky zodpovednosti – radostne si popíja kávu za naše peniaze a skoro nikdy si nič nekúpi.

„Keď on a jeho žena viedli tento obchod, dobre to vynášalo, ale potom, keď mu zdrhla, nezostalo mu absolútne nič, ani deravý groš. A keď jeho foter otrčil kopytá, hodil flintu do žita. Bohvie, kedy naposledy vyšiel zo svojho bytu.“

„Bol jeho otec bohatý?“ spýtam sa a pritiahnem si k nej stoličku.

„Ajé, nejaký lord Láry-Fáry. Nemám šajnu. Jediné, čo viem, je, že pani Lovová ubzikla s nejakým frajerom, ale počula som aj to, že to bola baba. Byť lesbou v tých časoch nebolo také jednoduché ako dnes.“

„Veru,“ poviem a potlačím smiech.

„Ako dávno sa to stalo?“ spýta sa Astrid a pridá sa k nám.

Doreen pokrčí plecami. „Pred dvadsiatimi rokmi?“

„A to je celý čas odvtedy tam hore?“ spýtam sa a upriem oči na plafón.

„Ajé,“ odfrkne Doreen. „Išlo to tu dolu vodou, kým ste to nechytli do rúk vy.“

Astrid nastúpila do kníhkupectva pred štyrmi rokmi, hneď ako sa vrátila z Jakarty, kde učila deti v slumoch angličtinu. S veľkým nadšením sa pustila zveľaďovať zanedbaný obchodík. Ja som sa pripojila o rok neskôr na čiastočný úväzok, keď som zistila, že sa v dohľadnom čase neužívím písaním. S malými finančnými prostriedkami, ktoré sme mali k dispozícii, sme robili, čo sa dalo, ale pri nedostatku spolupráce s pánom Lovom to bola vopred stratená bitka.

„Nemienim sa prizerať, ako sa zavrie ďalšie nezávislé kníhkupectvo, zvlášť keď mi pomáha splácať hypotéku,“ povie Astrid navonok pokojne, ale viem, že ju to znepokojuje, lebo si ovíja vlasy na ukazovák, čo robí vždy, keď ju niečo trápi.

Keby mala Astrid dosť peňazí, pokúsila by sa kúpiť tento obchod, pretože veľmi túži mať vlastné kníhkupectvo. Premenila by ho ešte na krajšie miesto, ako je Obchodík Kathleen Kellyovej za rohom vo filme *Láska cez internet*. No ak vezmeme do úvahy, že s Aidanom si práve kúpili v Strathame polovicu obrovského domu, ktorý treba rekonštruovať, a vzali si na to rovnako obrovskú hypotéku, v žiadnom prípade sa k niečomu takému neschyluje.

„Musíme vymyslieť plán akcií na zvýšenie tržieb,“ dumá Astrid. „Na každý deň v týždni niečo, ale aby nás to nič nestálo.“

„Raz do týždňa by som mohla učiť tvorivé písanie. Možno potom ľudia zostanú dlhšie a kúpia si nejakú knihu,“ navrhnem, no vtom sa otvorila dvere a vstúpi ďalšia pravidelná zákazníčka, ktorú poznáme len ako Strelenu.

„Dobrý deň,“ pozdravím ju.

Zahundre nesúvislý pozdrav do jednej zo špinavých čipkovaných rukavičiek a precupitá do stredu obchodu, kde je sústredená literatúra faktu: knihy o architektúre, umení, varení, umeleckých remeslách,

záhradkárstve, zdraví, domoch, bytoch a peknom bývaní, o fotografovaní a podobne. V bezpečnostnom zrkadielku vidím, ako ohmatáva chrčty botanických príručiek, pričom si cmúľa dlhé strapaté sivé vlasy, ktoré smrdia ako chlpy mokrého psa.

„Zákazníci sa dlho nezdržia, keď tu bude zima,“ povie Astrid a rozloží na pulte veľký hárok papiera. Podá mi pero, aby som napísala svoj návrh.

„Takže budeme ponúkať kávu zadarmo,“ navrhnem. Doreen zdvihne svoju šálku a naznačí „pripime si na to“.

„Ale kávovar je zakázaný, zabudla si? Navyše by to prilákalo priveľa príživníkov z okolia.“ Doreen významne pozrie na Strelenu v zrkadle. Astrid na mňa zdvihne jedno obočie. Snažím sa nevypyrknúť kávu.

„Čo by si povedala na kávu zdarma s troma kúpenými knihami? Pán Love nebude vedieť, že používame kávovar, a keď mu ukážeme, že pomáha zarábať peniaze, určite nebude mať námietky.“

„Niečo podobné ako vernostné karty, čo dávajú v reťazci Nero?“ spýta sa Doreen.

„Správne,“ poviem prekvapená, že vôbec navštevuje zariadenia, kde nie je káva zadarmo.

„To sa mi páči,“ povie Astrid a pripíše to na zoznam. „Čo ešte?“

Chvíľu sedíme a rozmýšľame, napchávajúc sa Astridinými domácimi karamelovo-jablkovo-škoricovými mafinmi. Doreen prežíva svoje syrové pagáčiky.

„Zišlo by sa nám niečo, kde by si mohli ľudia posediť,“ poviem a sebecky si predstavujem peknú, pohodlnú pohovku, kde by som mohla písať, keď bude v predajni pokoj. „Najlepšie kníhkupectvá majú vždy pohovky.“

„To je dobrý nápad,“ prikývne Doreen. Pri predstave Doreen odpočívajúcej na našej pohovke mi už táto myšlienka pripadá trochu menej lákavá.

„Pridrahé,“ namietne Astrid.

„Nejakú recyklovateľnú?“

Astrid to načmára na zoznam, práve keď Strelená zdvihne svojich dvanásť plastových tašiek, bez ktorých si ju ani nemožno predstaviť, vyjde bez rozlúčenia z dverí a zamieri si to do lacného krámu v susedstve. Vezmem do rúk osviežovač vzduchu a niekoľkokrát ho silne stlačím.

„Mali by sme zväčšiť výklad,“ dodáva Astrid a pripojí na zoznam pravidelné týždenné stretnutia čitateľských a hudobných skupín. „Možno vystavíme peknú tabuľu s oznamami o pripravovaných akciách, ako sú povedzme autorské autogramiády.“

„To by sa zišlo,“ pripustím a pátram v hlave, koho by sa nám mohlo podariť zlákať, aby propagoval svoje dielo v kobke nášho obchodu.

„Mohli by ste urobiť niečo pre decká,“ navrhuje Doreen.

„To je pravda,“ poviem a pozriem dozadu na malý priestor, kde je naše detské oddelenie, nehostinné a nenavštevované, iba s jedným ikeáckym stolíkom a stoličkou a škatuľou s hračkami, ktoré daroval charitatívny obchod na druhej strane ulice nám. Len veľmi zriedka sa stane, že sa tu ocitne nejaké dieťa. Na predvádzacom stolíku v strede tohto priestoru je môj výber kníh o bosorkách a čarodejníkoch, ktorý zahŕňa Miesto na metle, Čarodejnica Winnie, Bosorky a Meg & Mog. Veľmi rada by som to ozdobilá netopiermi, pavučinami, tekvicami a duchmi, ale na to nikdy nie sú peniaze.

Po ďalšom debatovaní, Doreeninom odchode a ďalšom mafine sme dospeli k tomuto zoznamu:

- *Čítanie rozprávok pre deti*
- *Ráno pri káve s dôchodcami*
- *Komunálne udalosti*
- *Besedy s čitateľmi*

„A čo tak barterový systém, keď ľudia môžu vymeniť škatuľu použitých kníh za novú knihu? Potom by sme mohli mať secondhandové oddelenie, kde by sa každý kus predával za jednu libru. Ľudia by si prišli kúpiť lacnú knihu a mohli by odísť s niečím iným.“

„Super,“ poviem a dvere sa s vŕzganím otvoria.

„Iba ja,“ povie Aidan so svojím ľahkým newcastlovským prízvukom. Práve strávil dvadsať minút cestovaním v metre, aby strávil dvadsať minút s Astrid počas svojej obedňajšej prestávky. Zloží si vlnený klobúk a kožené rukavice, pobožká Astrid a sadne si vedľa nej za pult s úsmevom a rukou na jej stehne.

Nikdy ma neprestane ohromovať, že aj po dvoch rokoch manželstva Aidan miluje Astrid rovnako vášnivo, hoci sa poznajú už takmer dvadsať rokov. Boli do seba zaľúbení už ako deti a páčili sa jeden druhému napriek akné, vedeckých okuliarom a smradľavým teniskám.

„Ako sa ti darí v práci?“ spýtam sa.

„Ujde to,“ povie a vyfúka si dlhý grécky nos, ktorý mu sedí v pehavej hranatej tvári. Líca má červené od zimy. „Roboty máme na mraky.“

Aidan je ako Chandler z Priateľov: trochu nudný, ak mám byť celkom úprimná, ale neuveriteľne milý: navyše, podobne ako v Chandlerovom prípade, nikto z jeho priateľov nevie, čo robí. Vieme, že to súvisí s číslami, počítačmi a vládou, ale detaily sú mimoriadne zahmlené. Pokojne by mohol byť aj špión. Dokonca ani Astrid to nevie presne. Podľa občasného zmäteného výrazu na Aidanovej tvári niekedy pochybujem, či to vie on sám.

„Na čom pracujete, dievčatá?“ spýta sa a vopchá si vreckovku do vrecka.

„Snažíme sa vymyslieť, ako dostať toto miesto do dvadsiateho prvého storočia,“ povie Astrid. „Pán Love robí finančné škrty.“

„To je nepríjemné,“ povie Aidan a načiahne sa po servítku a mafin.

„Ach, Aidan,“ zvolám po náhlejšej inšpirácii a zhadzujem si omrvinky z lona. „Mohol by si nám pomôcť.“

„On?“ spýta sa Astrid skepticky.

„Potrebujeme webovú stránku, však?“ spýtam sa a ona prikývne. „Aj stránku na Facebooku a Twitteri. Aidan by nám s tým mohol pomôcť, nie?“

„Mohol by si?“ obráti sa naňho Astrid.

„Jasnačka,“ odvetí. Toto je na ňom úžasné, bez ohľadu na to, koľko má sám roboty, vždy si nájde čas na pomoc inému.

„Fantastické!“ zvolám. Astrid sa nahne, aby mu dala bozk, ktorý Aidan doplní vášnivým objatím.

„Daj pokoj!“ zasmeje sa a boxuje ho päšťami.

„Včera večer som videl Willa,“ povie Aidan nenútene a otvorí plechovku nealka s uspokojivým kovovým zapraskaním a zasyčaním.

„Akoby to Ninu ešte zaujímalo,“ protirečí mu Astrid.

Nepresvedčivo myknem plec, lebo mi pripomenul, že nedeľa je dňom pre pánsku jazdu, keď sa Aidan, Will a Ed vyberú do krčmy. Táto tradícia má korene v časoch, keď chodili na univerzitu a všetci traja bývali v jednom byte v Stockwelli – v byte, kde sa fajčilo priveľa drog, málokedy sa umýval riad a chlapci odtiaľ len zriedka vyliezli pred obedom. Na jednom takom nedeľnom záfahu som spoznala Willa – Astrid ma vytiahla von, aby som jej robila spoločnosť –, až neskôr sa to zmenilo na čisto pánsku záležitosť.

Štve ma, že Will išiel von, že si dal tú námahu a dotrepa sa až z Lutonu, aby strávil večer s kamarátmi. Ak ide na pivo s chalanmi, znamená to, že sa má dobre, a ja nechcem, aby sa mal dobre. Chcem, aby ľutoval svoje rozhodnutie, chcem, aby sa túžil ku mne vrátiť, aby som ho mohla zraniť tak, ako on zranil mňa.

„Úha,“ povie Aidan a chytá do úst penu, ktorá mu vytryskla z plechovky. „Ale požiadal ma, aby som ťa pozdravil, keď ťa uvidím. Tak ahaj,“ povie a zakýva mi.

„Dobre vedieť, že život ide ďalej aj bezo mňa.“

„Hlupák,“ povie Astrid.

„Debil,“ doplním ja. „Ak tento obchod skrachuje a ja jeho vinou nebudem schopná platiť nájomné, som v poriadnej kaši.“

„Nezabúdaj, aká budeš bohatá, keď predáš svoj scenár,“ doberá si ma Astrid. „Nebudeš bývať tu v slume, ale v elegantnom pieskovcovom dome v New Yorku.“

„Haha!“ zasmejem sa a želim si, aby to bola pravda. Viem, že by som mala začať riešiť koniec scenára.

6.

„Trochu doprava,“ povie Astrid a dáva mi pokyn, kde presne nad kozub mám umiestniť zrkadlo v pozlátanom ráme, ktoré sme práve pri-niesli z pouličného trhu na Portobello Road.

„Takto?“

„Presne tak,“ odvetí.

Odstúpim dozadu, aby som to skontrolovala. Vyzerá úžasne. Žiad-na rozdavená diera, žiadne stopy po vyblednutej maľovke, len pôvab-né zrkadlo, v ktorom sa odráža moja čerstvo vyblýskaná kuchyňa – po dôkladnom vydrhnutí skriniek, po ktorom zmizli všetky lajdácke šmuhy po Willovom varení, vyzerá takmer ako nová. Astrid mi kúpila kvetináč na bylinky, Narissa mi darovala „starý“ kávovar, ktorý sa jej nehodil do jej farebnej škály, no prisahám, že nebol ani raz použitý, na žiarivo bielučké kachličky som si zavesila kuchynské náradie a na spo-rák som položila žltý liatinový hrniec, ktorý som dostala od rodičov na narodeniny, skôr ako ozdobu než niečo, čo by som chcela aj používať.

„Znovu to tu začína byť celkom útulné,“ poznamená Astrid a pre-miestni tenkú sklenú vázu trošku ďalej doľava k bachratej keramickej, hneď vedľa zrkadla.

„Škoda, že tu nebudem môcť zostať,“ poviem a poprehadzujem veci na poličkách tak, ako ma to naučila Astrid, prestriedam knihy a dévedéčka s fotkami a vázami a umiestnim knihy striedavo pole-žiačky a postojačky. Pridám tam veci, ktoré sa Willovi nikdy nepá-čili: keramické ruže a porcelánovú dózičku, ktorú mi pred smrťou darovala stará mama, a tri malé slonovinové myšky, ktoré sedeli nad kozubom starých rodičov a starý otec ich šúchal pre šťastie.

„Neboj sa, budeš v poriadku,“ chlácholí ma Astrid.

„Úspory mi vystačia len do konca roka, potom to bude baj-baj, Brixton, alebo ahoj, druhý džob.“

„Nedôjde k tomu.“

„Si si istá?“ volám z predsiene a ukladám zbierku dáždnikov do obráteného mosadzného stojana na dáždniky, ktorý sme s Astrid kúpili len za päťlibrovku. Obdivujem starožitne pôsobiace biele zrkadlo nad stolíkom v hale, africké hrnce a štyri vysoké, tenké postavy (Astrid tvrdí, že sú to africkí pastieri oviec, ja som presvedčená, že sú to nejaké vúdú bábiky), ktoré pre mňa našla na trhu.

„Nejaké riešenie sa nájde.“

„Ach, myslíš ten Willov nápad so spolubývajúcim?“ pýtam sa, stojac na špičkách a ťahujúc sa do najzadnejšieho kúta haly za pavučinou, ktorá tam straší už celú večnosť.

„Skôr som mala na myslí tvojich rodičov,“ povie opatrne.

„Obe dobre vieme, že sa to nikdy nestane. Radšej budem spať pod mostom, než by som sa mala vrátiť domov.“

„Jasné,“ prikývne, no očividne si myslí, že som idiot. Zvláštne, že Astrid odjakživa mala rada mojich rodičov. Otec a Astridina mama Anke sa zoznámili v práci, on bol učiteľ zemepisu a ona učiteľka výtvarnej výchovy, naša rodičovská štvorica sa odvtedy priatelila.

Astrid mi podáva moju novú šálku s nápisom Penguin books, je to náhrada za ňou vyhodené šálky On a Ona, a posadí sa na pohovku, ktorú osviežila vankúšmi a prikrývkou.

„Môžeš robiť nadčasy v obchode, blížia sa Vianoce, budem potrebovať viac pomoci.“

„Vďaka, Astrid,“ poviem a prisadnem si k nej. Popíjam čaj a vyloží si nohy na kávový stolík.

„Ako pokračuješ v písaní scenára?“

„Vyše týždňa som váhala nad koncom. Potrebujem pomoc,“ poviem a načiahnem sa za kúskom punčového koláčika.

„Porozprávaj mi o tom.“

„No, koniec by mal byť šťastný, hoci tie dva konce, ktoré som vymyslela, majú od šťastia ďaleko.“

„Vysvetli mi to,“ vyzve ma a zovrie do rúk teplú šálku.

„Keby sa Truman oženil s Annou po tom, čo sa dozvedel o Harrym, mi pripadá veľmi silené,“ začnem. Vysvetľujem, že Truman je priveľmi pesimistický, aby uzavrel manželstvo, ktoré štatisticky musí stroskotať. Dal si dohromady, že ak sa Harry rozviedol trikrát, pravdepodobnosť, že jeho manželstvo skrachuje, je o 516 percent vyššia ako u človeka, ktorého rodičia sa nerozviedli.

„Je Truman postava vytesaná z kameňa?“ spýta sa Astrid a vyberie si orechový koláčik z taniera s rôznym pečivom.

„Myslím, že nie.“

„Tak ho zmeň,“ povie, akoby to bola tá najjednoduchšia vec na svete.

Vychutnávam si kúsok marcipánového koláčika s marhuľovým džemom a v mysli sa mi črtá istý nápad.

„Možno máš pravdu. Vytvorila som Trumana veľmi podobného Harrymu, je priveľmi pesimistický a riadi sa štatistikami, priveľmi si všetko berie k srdcu, ale je to aj Sallin syn. Ak je v ňom čo len trošku Sallinho optimizmu, rozhodne sa pre sobáš s Annou a bude veriť, že ich manželstvo nestroskotá.“

„To dáva zmysel,“ povie Astrid a ja zatiaľ otvorím notebook a nájdem charakteristiku postáv, aby som mohla zmeniť Trumanove vlastnosti.

„A aký máš problém s Harrym a so Sally?“

„Nemôžem dovoliť, aby sa znovu zosobášili, lebo predovšetkým Nora Ephronová bola proti tomu, aby sa vzali. Čo mám robiť?“ spytujem sa. „Ak ich nechám rozvedených, z komerčného hľadiska je to to isté, akoby som si priložila k hlave nabitú pištoľ.“

„Tak nechaj, nech sa vezmú. Ešte vždy to môžeš neskôr zmeniť.“

„Asi áno.“

„Ešte čaj?“ pýta sa.

Roztržito prikývnem, myšlienkami som niekde inde.

Kým odídem do kúpeľne a vrátim sa späť, Astrid uvarí ďalšiu kanvicu čaju a doplní koláčiky na kávovom stolíku. Keď som v polovici tortičky s vanilkovým pudíngom, osvieti ma nápad.

„Práve som si spomenula na režisérov komentár, ktorý by mohol vyriešiť koniec týkajúci sa Harryho a Sally,“ vyhrknem.

Načiahnem sa po notebook a pustím si kópiu Keď Harry stretol Sally, ktorú mám uloženú na harddisku. Preskočím na poslednú kapitolu s režisérovým komentárom a počúvam, ako hovorí o tom, prečo niekoľkokrát zmenili koniec.

„Máš pravdu, koniec, ktorý teraz napíšem, je dôležitý, ale nie kľúčový. Pokiaľ sú tam podstatné časti deja, potom je v poriadku, ak napíšem koniec, ktorý budem pokladať za najvhodnejší.“

„A ten bude aký?“

„Harry a Sally zostanú rozvedení,“ poviem.

„Ale zostanú priateľmi?“

„Pravdaže.“

„Zdá sa, že to máš premyslené,“ povie, kým ja pukám kĺbmi na prstoch.

„Čo si myslíš, že neviem použiť svoj talent?“ poviem, akoby bol Will v miestnosti, a začnem písať. „Tak ti to ukážem, Will Masterson.“

3. SCÉNA - NASLEDUJÚCI DEŇ

Pred ich návratom:

Svadobná spoločnosť sa schádza.

Truman, Harry a Sally sa ešte nevrátili, George povie Anne o Trumanovom úteku.

Anna je silne rozrušená. Jules sa ju snaží upokojiť, ale George ju odvedie preč, aby sa s ňou zmieril.

Truman, Harry a Sally sa vrátia do hotela.

Anna zasype Trumana výčitkami. Truman spustí veľkú reč o tom, ako ju zbožňuje. Anna mu odpustí. Harry a Sally sa zhodnú na tom, že udalosti okolo sobáša ich zbližili, a rozhodnú sa znovu priateliť. Koná sa svadba.

Film sa končí tým, že Harry a Sally sledujú svadobnú hostinu ako priatelia.

„Čo si o tom myslíš?“ pýtam sa.

„Je to skvelé,“ povie Astrid, ktorá to číta ponad moje plece. „Ako bude vyzerat' posledná scéna?“

„Pozrime sa na to.

ZÁVER

Exteriér: V pozadí prebieha svadobná hostina, nevesta so ženíchom tancujú líce pri líci.

Harry a Sally stoja vedľa seba a pozorujú radostnú oslavu.

HARRY

(sucho)

Tak tu to máme, ďalší happyend.

Sally pochybovačne pozrie na Harryho.

HARRY

(pokračuje):

Čo?

SALLY

Vôbec sa to na teba nepodobá.

HARRY

Čo máš na mysli?

SALLY

Nebývaš taký optimistický.

HARRY

Čo ti mám na to povedať? Vekom som zmäkol, presne ako ty.